

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016, în cauza penală în privința lui

Carp Nicu Ion, născut la 30 martie 1994, originar din r-nul Nisporeni, s. Zberoaia, domiciliat în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 18/3, ap. 13

Ciolacu Ion Vasile, născut la 02 ianuarie 1993, originar și domiciliat în r-nul Ungheni, s. Veverița.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 21.09.2015-09.12.2015 (prima instanță)**
- 2. 02.02.2016-10.03.2016 (instanța de apel)**
- 3. 13.05.2016-13.09.2016 (instanța de recurs)**

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica din 09 decembrie 2015, *cauza fiind judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, procesul penal în privința lui Ciolacu Ion, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost încetat în legătură cu tragerea la răspundere contravențională, în baza art. 55 Cod penal, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 150 unități convenționale, ceea ce constituie 3000 lei.

Carp Nicu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (1), 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa:

- în baza art. 151 alin. (1) Cod penal – 4 ani închisoare;
- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal – 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, lui Carp Nicu i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, în privința lui Carp Nicu, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, cu obligarea condamnatului de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent care supraveghează executarea sentinței.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Carp Nicu, împreună cu Ciolacu Ion, la 18.05.2014, aproximativ la ora 04:30, aflându-se în clubul de noapte “Aktiv”, situat în mun. Chișinău, bd. Dacia 27, fără nici un motiv, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, le-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Zubcu Victor și Buga Ștefan, în rezultatul cărora lui Zubcu V. i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, iar lui Buga Ștefan i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Tot el, în aceleași circumstanțe, având intenția cauzării vătămarilor corporale grave, i-a aplicat lui Zubcu Victor o lovitură cu pumnul în regiunea feței, în rezultatul căreia ultimului i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- lui Carp Nicu Ion, în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 1 an închisoare; potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, lui Carp Nicu Ion, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de 5 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- lui Ciolacu Ion Vasile, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 300 unități convenționale.

În motivarea cererii apelantul a invocat următoarele:

- instanța de judecată a stabilit inculpațiilor pedepse prea blânde, corectarea inculpatului Carp Nicu fiind posibilă doar dacă acesta va executa pedeapsa în mod real, fapt care va restabili echitatea socială și va permite reeducarea inculpatului;

- prin liberarea lui Ciolacu Ion de răspundere penală în baza art. 55 Cod penal, instanța i-a stabilit acestuia o pedeapsă prea blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016, pronunțată integral la 07 aprilie 2016, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că criticile invocate de apelant, care vizează doar partea stabilirii pedepsei inculpaților, sunt neîntemeiate, deoarece instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, astfel aplicând inculpaților pedepse corecte, echitabile și legale.

Astfel, cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului Ciolacu Ion, în raport cu argumentele invocate în apel, instanța de apel a constatat că prima instanță a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost judecat, de vârsta tânără a inculpatului, de caracteristica pozitivă, de circumstanțele atenuante reținute, și anume recunoașterea vinovăției, căința sinceră și comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, de lipsa circumstanțelor agravante, precum și de solicitarea de examinare a pricinii în procedură simplificată, în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, circumstanțe care, în ansamblul lor, permiteau liberarea inculpatului de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, în acest sens de către prima instanță fiind corect aplicate prevederile art. 55 Cod penal, or corectarea inculpatului este posibilă fără supunerea acestuia răspunderii penale.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului Carp Nicu, instanța de apel a menționat că acuzarea nu a prezentat nici o probă care ar motiva necesitatea executării reale a pedepsei de către inculpat, astfel motivul invocat de apelant fiind neîntemeiat. Totodată, în privința aceluiași inculpat și pedepsei aplicate acestuia, instanța de apel a reiterat că instanța de fond a ținut cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunilor comise, și anume că infracțiunea prevăzută la art. 151 alin. (1) Cod penal face parte din categoria celor grave, iar cea prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal – din categoria celor mai puțin grave, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost judecat, de vârsta tânără a inculpatului, de circumstanțele atenuante, și anume căința sinceră, de lipsa circumstanțelor agravante, precum și de solicitarea de examinare a pricinii în procedură simplificată, în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

În același context, instanța de apel a menționat că prima instanță a ținut cont de scopul pedepsei – prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea inculpatului, corect ajungând la concluzia că inculpatul Carp Nicu a conștientizat pericolul faptei comise și și nu prezintă pericol social, iar corectarea sa și scopul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni vor fi atinse și prin aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia. Astfel, în sensul celor expuse, instanța de apel a considerat că încarcerarea inculpatului va avea un efect negativ asupra persoanei lui, comportamentul căruia după producerea infracțiunii denota realizarea de către acesta a gravității acțiunilor sale.

În urma celor constatate, instanța de apel a concluzionat asupra respingerii argumentelor apelantului, pe care le-a considerat neîntemeiate, deoarece pedeapsa aplicată inculpaților de către instanța de fond este corectă și proporțională în raport cu infracțiunile comise de către aceștia, fiind conformă scopului instituit de legea penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de procuror, depus la 17 martie 2016, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii recurentul invocă următoarele:

- la individualizarea pedepsei, instanța de apel s-a limitat doar la descrierea prevederilor art. art. 7, 61, 75-77, 90 Cod penal, fără a face referire la argumentele invocate în apel, ignorând astfel prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală;

- în privința inculpatului Ciolacu I., instanțele de fond și apel nu au indicat circumstanțele prin care s-ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului este posibilă fără tragerea la răspundere penală, limitându-se doar la enumerarea circumstanțelor atenuante reținute în acțiunile inculpatului, fără a le evidenția pe cele agravante; astfel, pedeapsa stabilită inculpatului Ciolacu I. este prea blândă, deoarece în cauză nu sunt prezente circumstanțe excepționale și inculpatul nu a conștientizat consecințele încălcării legii, iar prin aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, care a fost realizată de instanța de fond și menținută de cea de apel, nu se va atinge scopul legii penale;

- în privința inculpatului Carp N., după operațiunea de individualizare a pedepsei, instanța urma să invoce motive suplimentare pentru care a considerat necesară dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite inculpatului, iar astfel de motive nu se regăsesc în conținutul hotărârii atacate, astfel instanța de apel în mod eronat a conchis că corectarea inculpatului Carp N. este posibilă fără izolarea acestuia de societate;

- instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele atenuante în privința inculpaților, dar pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu faptele comise și consecințele acestora, precum și nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor comise, ignorând astfel prevederile art. 75 Cod penal, referitoare la stabilirea unei pedepse echitabile inculpaților, în strictă conformitate cu prevederile Părții generale a Codului penal.

6. Pe cauză nu a fost depusă referință.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care

eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial sau total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Recurentul invocă temeiul pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, și anume că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, pe care Colegiul penal lărgit îl consideră că și-a găsit confirmare la judecarea recursului ordinar declarat.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul penal lărgit constată că recurentul și-a exprimat dezacordul cu poziția instanței de apel, în partea ce privește individualizarea pedepselor stabilite prin sentință, atât în privința inculpatului Carp Nicu, cât și a lui Ciolacu Ion. În particular, criticile recurentului vizau netemeinicia soluției date de către prima instanță, prin aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal față de inculpatul Ciolacu Ion și a art. 90 Cod penal în privința lui Carp Nicu, soluție în mod eronat menținută de către instanța de apel. În cauză, Colegiul penal lărgit consideră că criticile invocate de recurent sunt întemeiate, din următoarele considerente.

Cu referire la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Ciolacu Ion, Colegiul penal constată că instanța de apel, la rândul său, a reținut respectarea tuturor regulilor, de către prima instanță, care vizează stabilirea pedepsei, atât în ceea ce privește quantumul acesteia, cât și modul de executare. În sensul dat, instanța de apel a susținut poziția primei instanțe, conform căreia au fost întrunite condițiile pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs o consideră pripită.

Potrivit art. 55 Cod penal, liberarea persoanei de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională poate fi aplicată dacă au fost cumulativ întrunite patru condiții: 1) săvârșirea pentru prima oară a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, cu excepția celor prevăzute în norma articolului menționat; 2) recunoașterea vinovăției; 3) repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune; 4) constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără ca ea să fie supusă răspunderii penale.

În speță, Colegiul penal constată că atât instanța de fond, cât și cea de apel au reținut că inculpatul Ciolacu Ion a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, și-a recunoscut vina și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune (prin faptul că partea vătămată nu are pretenții față de inculpat), constatări pe care instanța de recurs le apreciază ca fiind juste, însă în mod eronat au concluzionat asupra faptului că corectarea lui Ciolacu Ion era posibilă fără ca el să fie supus răspunderii penale.

În acest sens, Colegiul penal constată că instanțele de fond și apel au ajuns la concluzia respectivă reieșind din întrunirea celorlalte condiții, prevăzute de art. 55 Cod penal și enunțate anterior. Această poziție este una eronată și contrară interpretării literale a textului normei juridice menționate deoarece, interpretând gramatical textul normei de la art. 55 alin. (1) Cod penal, reiese indubitabil că *constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără ca ea să fie supusă răspunderii penale reprezintă o condiție distinctă* pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, și nu o

concluzie asupra căreia se ajunge prin constatarea și cumularea celorlalte condiții, prevăzute de articolul dat. Reieșind din această poziție, Colegiul penal consideră că soluția instanței de fond, privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, a fost în mod eronat menținută de către instanța de apel, în urma interpretării defectuoase a textului legii, deoarece ambele instanțe urmau să specifice și să motiveze de ce au ajuns la concluzia că corectarea lui Ciolacu Ion era posibilă fără ca el să fie supus răspunderii penale.

Din aceste considerente, în partea individualizării pedepsei stabilite lui Ciolacu Ion, instanța de recurs consideră valabile argumentele recurentului.

Cu referire la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Carp Nicu, Colegiul penal constată că instanța de apel, la rândul său, a reținut anumite concluzii ale instanței de fond *care de facto nu există în sentință*. Astfel, Colegiul penal constată că potrivit textului deciziei atacate, instanța de apel a menționat că *“Colegiul reiterează că instanța de fond...corect a ajuns la concluzia că inculpatul Carp Nicu a conștientizat pericolul faptei comise și nu prezintă pericol social...”*, concluzie care nu se regăsește în conținutul sentinței și în mod corespunzător nu aparține instanței de apel, respectiv nefiind posibilă de a justifica legalitatea aplicării, de către prima instanță, a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpatul Carp Nicu. Această situație, în opinia Colegiului penal lărgit, indică indubitabil asupra faptului că instanța de apel nu a apreciat și nu a stabilit, în mod efectiv, posibilitatea dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei, stabilite lui Carp Nicu, și în consecință neîntemeiat a menținut soluția primei instanțe în partea dată.

În opinia Colegiului penal, eroarea atestată confirmă existența nu doar a temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat în cerere, ci și a faptului că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, *deoarece motivarea soluției instanței de apel pe constatări inexistente în conținutul sentinței echivalează cu lipsa motivelor pe care este întemeiată soluția din hotărârea atacată*, ceea ce constituie temei pentru recurs, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, în partea individualizării pedepsei stabilite lui Carp Nicu, instanța de recurs consideră a fi întemeiate argumentele recurentului.

În urma celor constatate, Colegiul penal lărgit concluzionează că motivele invocate de recurent sunt întemeiate, temeiul pentru recurs, invocat de recurent, și-a găsit confirmare la judecarea recursului ordinar, iar erorile comise de către instanța de apel pot fi corectate doar de către aceasta. Din aceste motive, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursul ordinar declarat, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a hotărârii adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să țină cont de motivele invocate atât în cererea de apel, cât

și în cea de recurs, să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în privința inculpaților în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe motivat și întemeiat asupra posibilității aplicării față de inculpați a instituțiilor de liberare de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională și condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2016, în cauza penală în privința lui *Carp Nicu Ion* și *Ciolacu Ion Vasile* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 06 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru